

Питат къде живеем, разбират че сме роми и ни гонят

Провокиран от няколко телефонни разговора с представители на общинската администрация в Кърджали, разбрах, че все пак в града има роми. Впоследствие научих, че ги наричат Далета, имат различен начин на живот, нямат организация, нито лидери.

Свързах се с Мюмюн Али Ахмед, кметски наместник на кв. Боровец и ден след това тръгнах за бастиона на Доган. Пред сградата на общината в Кърджали ме посрещнаха г-н Ахмед, с когото бях говорил и още двама мъже. Не знаех за тях. Едни притеснителни, с отличен български език. А вие какви сте? - попитах директно. Отговориха ми - роми. Попитах за имената им - християнски. Абе вие да не сте Далета? - реших да удовлетворя любопитството си докрай. И в този момент г-н Али Ахмед видимо се притесни. Престори се на забързан и поиска да тръгне. Помолх го за разговор, но ми отказа. Двамата мъже леко се усмихнаха, спогледаха се и единият отговори: "Ами те така ни наричат." Сега вече можех да ги питам за

всичко, почувствах, че можем да се сближим. Но първо трябваше да стигнем до махалата, на високото. Тя е отделена, не с разстояние. Просто там свършва... И канализацията. 900 души пият вода от една и съща чешма. Направена в центъра на махалата. Лятото понякога спира и няма откъде да наливат, а друг път вместо вода потича пясък. Да не говорим за асфалтирани улици. Тук живеят само роми. Това като обяснение. Всички са безработни и никой не получава социални помощи. Ровят по буклиците, по контейнери за да търсят метални предмети. Продават ги, за да се изхранят. **Георги Калинков Йорданов, семеен с четири деца** Местната администрация и службите ни от-

казват каквото и да е съдействие. Като попитат къде живееш и отговориш - на ул. "Калинка", разбират че си ром и те гонят. Не ни обръщат внимание. Преди 6 месеца масово спряха социалните помощи на всички ни. От Бюрото по труда не искат да ни дават работа, сами да сме си търсели. А на тези деца казват, че са турци им осигуриха работа в чистотата още преди да им спрат помощите. Никъде не ни искат. Има кметски наместник за кв. Боровец, Мюмюн Али Ахмед и когато отидем да се оплачем за нещо при него, той не иска да ни чуе. Казва, че не отговаря за нашата махала. За децата да не говорим. Не знаят български. Учителите преподават по-вечето на турски. В нашата част на квартала не можеш да видиш

чакъл, камо ли асфалт. А в долната махала на турчешките се има асфалтирани улици, във всеки двор - чешма. Всички ходят на работа в чистотата, в озеленяването и в шивашките цехове има. Във фирма "Монапола" към Булгартабак не можеш да видиш един ром, а турчешки се има. Работят хората, а тези които не работят, получават помощи или пенсия. Към тях отношението е различно, защото казват: Ние сме турци. Опитах

да почна работа с Мюмюн, не искат да сключват договор с мен. **Цанко Райчев Станев, 18-членно семейство: 5 деца, 7 внуци, 4 снахи.** Живеем в три стаи. В момента жена ми и единия син са за железно буннищата. Всички са безработни. Никой не получава социални помощи. Виждам колко хора сме, пет души поне от нас да можем да работим, по 100 лева да изкарваме, в къщата щяха да влязат 500 лева. А сега децата умират от глад. Ей ги

здравни млади, красиви момчета стоят по цял ден без работа. Никой не ни иска, не ни имат за хора. **Валери Борисов Иванов 44 г. семеен с две деца.** Никъде не работим и не взимаме социални помощи. Какво да ядат децата, с какво да си оправим къщите. Правят разлика между нас, тук в горната част които живеем и тези, които живеят долу. Защото сме роми.

Христо ХРИСТОВ

Отношението към ромите в Кърджали е различно

РАЗГОВОР С ХАСАН АЗИС, КМЕТ НА ОБЩИНАТА:

България пример ли е за етническата толерантност?

- Да, мисля, че България е пример за етническа толерантност. Тя го е доказала и на политически избори, и по отношение на етносите.

В това число влизат ли ромите?

- В определена степен да. Но, разбира се, за тази общност има много неща, които все още трябва да бъдат направени, по отношение на собственото им участие в обществения процес. Този процес винаги е двупосочен. Еднама и другата страна има още какво да направят, за да се постигне баланс.

Според вас, какво ромите трябва да направят от тяхна страна?

- Това, което е важно и то не само за ромската общност, а за всички нас, е образователното ниво. Ако забелязвате сред сред тях процентът на неграмотност оказва влияние върху процента на безработните.

ДПС е реално във властта и политиката на страната, да не би сред ромите да липсват такива политически лидери?

- Сигурно това, което казвате е вярно.

До скоро не знаех, че има роми в Кърджали, как работите с тях?

- Това което ние се опитваме да правим в Кърджали - има един квартал в края на града, "Боровец", в който не мога да кажа, че живеят само роми или турци. Назначихме един представител на общината Мюмюн Али Ахмед, като мислим, че това е важно за нас. Такива представители назначихме и в другите квартали. На второ място, миналата година създадохме един здравен кабинет в квартала и назначихме човек, на който заплащаме се осигурява от общината.

Понеже вече говорим за ромите защо между двете махали на турчешките се и ромите в този квартал има граница, защо се живеят по различен начин?

- Аз не мога да кажа какви хора живеят там. Картичката е пясък и темата е много деликатна. Не казвам какви хора живеят - всеки избира сам какъв да се определя.

Да говорим конкретно за ромите - за тези, които се определят като такива.

- Към тези хора в никакъв случай не виждам с какви действия сме по-

казали различно отношение към някаква улица или някакви къщи. Това, което вие казвате, че едни живеят в хубави къщи, а други в лоши, хубавите къщи не са построени от общината. Хората, в зависимост от това къде и какво работят и откъде си изкарват парите, си правят къщите. От тази година започва ремонт за изграждане на канализация на "Боровец" и аз не мога да кажа, че ние ще направим на една коя си улица, защото там живеят еднородни хора, а на другата няма да правим. Миналата година изградихме канализация в този квартал, каквато нямаше не знам от колко време.

А защо канализацията не стигна до горната част на квартала, където живеят ромите?

- Значи общината имаше възможност това да направи. Има втори етап, но той е свързан

с изграждането на един друг обект. И мисля, че в тази посока не е правилно да се говори.

Как с една такава малка група от 900 души, общината не може да се справи? И как точно на тези хора им се струпват толкова проблеми? Ето фактите: до ромите не стига канализация - хората пият вода от една чешма. Няма направени улици, за чакъл да не говорим, за асфалт пък въобще. Ромските семейства масово са отрязани от помощи, всички без изключение, нямат ра-

бота, няма възрастни хора, които да получават пенсия, сред тях няма едно семейство с подписан договор за изкупуване на тютюн, едва 10% от децата посещават училище. А в долната част на квартала, където ромите се турчешат, всичко е различно. Разбирате в каква посока бия - това ли е градът, пример за етническа толерантност?

- /Пауза/ Има много проблеми, които не са само в този квартал, има ги и на други места. И отношението какъв е човека и къде живее, това не е политика на общината. А тези помощи не се дават от общината. А за да получат работа, трябва да отговарят на определени условия.

Явно няма да получите отговори. Вярвам, че проблемите на тези хора не са от случайността. В предизборната си кампания колко пъти сте посетили този квартал?

- Три пъти съм влизал в квартала. И то без кола. Ходил съм пеша, обикалял съм улиците. Но в тази част, където живеят ромите, не съм ходил, и не знам какво е там.

Господин Азис, знаете

ли, че тези хора не искат много. Искат работа или помощи, и ако общината се застъпи за тях, ще се разрешат основните им проблеми. Те се оплакват, че когато отидат в Бюрото по труда или в "социални грижи", служителите ги питат къде живеят и като кажат ул. "Калинка", разбират, че са роми и не им обръщат внимание, това не е ли различно отношение?

- Може би има такова нещо и аз не мога да отговарям за тези служители. За мен е важно в администрацията да има представители на тази общност. И по този повод вече сме назначили трима души на работа, двама експерти и един в охраната, за да придобият самочувствие тези хора. Но аз не знам какви са, роми, мюсюлмани или християни и не ме интересува. Отговарят на условията и ги назначаваме.

Мислите ли от днес нататък да се срещат по-често за тези хора?

- Ние не сме спрели да мислим за тази част и тука може би трябва да натиснем...

/Тест, разговорът продължи неофициално, без диктофон/.

Христо ХРИСТОВ